

Riksantikvarieämbetet
Avdelningen för arkeologiska undersökningar

RAPPORT UV ÖST 2004:48

ARKEOLOGISK FÖRUNTERSÖKNING I FORM AV ANTIKVARISK KONTROLL

Kabelschakt i Drothems kvarteren

*Schaktning för byte av elkablar i kvarteren kring Drothems kyrka, Drothems sn,
Söderköpings kn, Östergötland.*

Dnr: 422-2276-2004

Simon Rudh

Riksantikvarieämbetet

Avdelningen för arkeologiska undersökningar

UV Öst

Roxengatan 7, 582 73 Linköping

Tel. 013-24 47 00

Fax 013-10 13 24

uvost@raa.se

www.raa.se

Text och grafik Simon Rudh

Utskrift RAÄ UV Öst , Linköping, 2004

Kartor ur allmänt kartmaterial, © Lantmäteriverket, 801 82 Gävle. Dnr L 1999/3

© 2004 Riksantikvarieämbetet

Rapport UV Öst 2004:48

ISSN 1404-0875

Innehåll

Sammanfattning 5

Topografi och fornlämningsmiljö 5

Syfte 5

Metod 5

Undersökningsområde 6

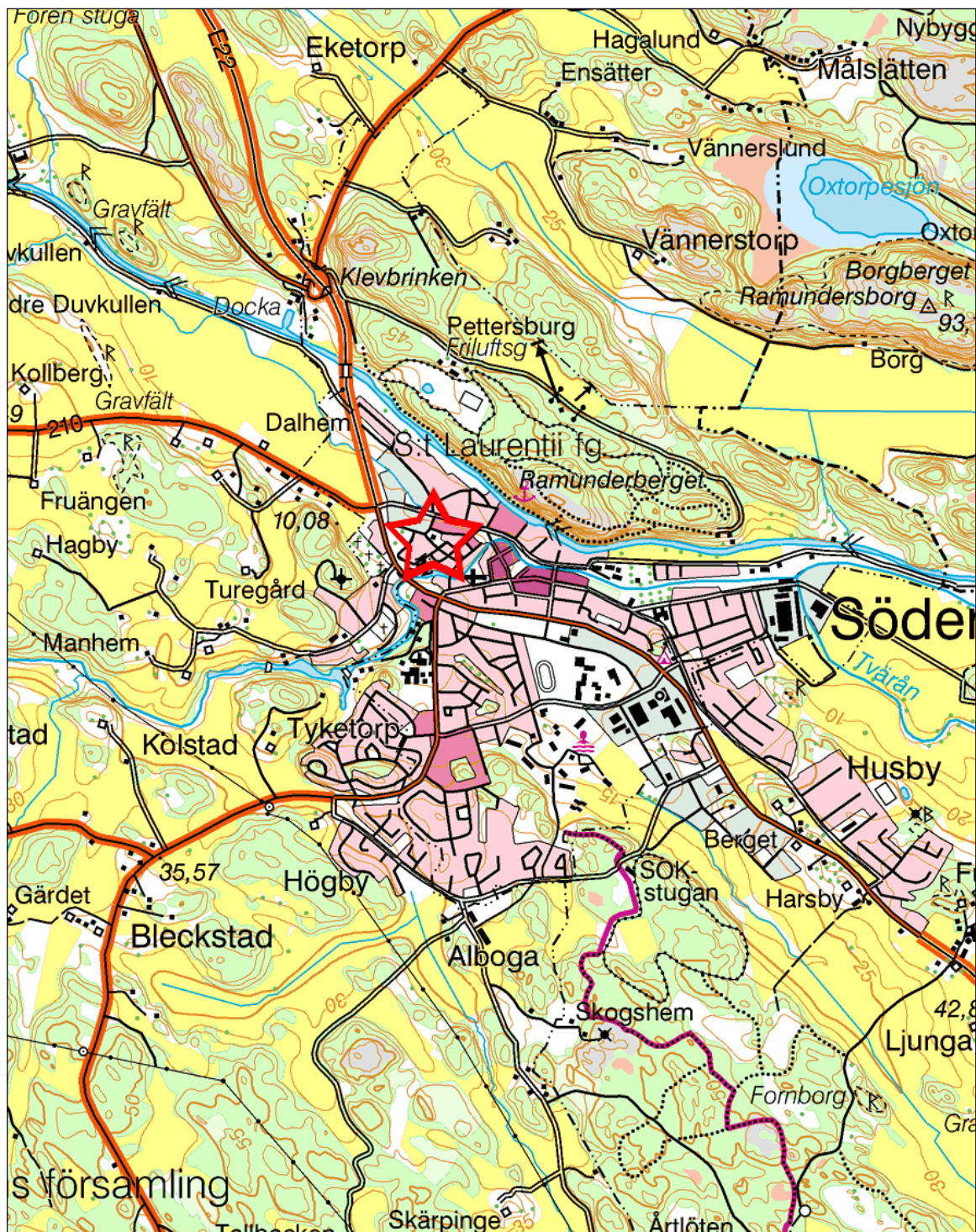
Resultat 7

Referenser 9

Litteratur 9

Fynd 9

Administrativa uppgifter 9

Utdrag ur gröna kartan. Drothems kvarteren där undersökningen företogs är markerade med en stjärna.

Kabelschakt i Drothemskvarteren

Sammanfattning

Söderköpings Elkonsult AB har under augusti 2004 utfört underhållsarbeten på gatubelysningen i Drothemskvarteren, Söderköping.

I samband med detta utförde Riksantikvarieämbetet UV Öst en antikvarisk kontroll med två huvudsyften. Dels att om möjligt styra undan arbetet från fornlämningar, och dels att undersöka och dokumentera de lämningar som påträffades.

Det område undersökningen kom att beröra ligger i centrala Söderköping, inom det medeltida stadsområdet. Tidigare undersökningar i området visar på omfattande medeltida lämningar på platsen.

De schakt som togs upp var grunda och kom därför inte att beröra medeltida lämningar. På flera platser påträffades dock lämningar från tidigmodern tid.

Topografi och fornlämningsmiljö

Söderköping var en av landets mest betydelsefulla städer under medeltiden. I den här berörda delen av Söderköping finns det gott om medeltida lämningar. De närmaste är Drothems kyrka, som omnämns i skrift första gången 1307 (Broberg & Hasselmo 1978), samt Söderköpings fransiskanerkonvent. Konventet låg direkt öster om Drothems kyrka.

De platser som kom att beröras av markarbetena låg inom det medeltida Söderköpings stadsområde

Syfte

Syftet med den arkeologiska förundersökningen var tolka och dokumentera berörda lämningar, samt att om möjligt styra undan schaktningen så att den inte skulle skada fornlämningen mer än nödvändigt. De fynd som kom togs om hand och dokumenterades.

Metod

Undersökningen gick till så att en arkeolog från RAÄ UV Öst var närvarande vid schaktningen för kablarna och dokumenterade de lämningar som framkom.

Inför arbetet planerades också att denne skulle närvara vid byte av ett flertal elstolpar där ingen grävning för kabel skulle vara nödvändig. Det visade sig dock vara ytterst svårt att se några lämningar alls i hål som var 1m djupa och hade en diameter på 0,5m, vilket ledde till att denna del av arbetet genomfördes utan någon arkeolog närvarande.

Schaktningen utfördes med traktorgrävare och schaktens djup varierade mellan 0,4 och 0,5m.

Schaktens bredd var ca 0,5m i ytan.

Undersökningsområde

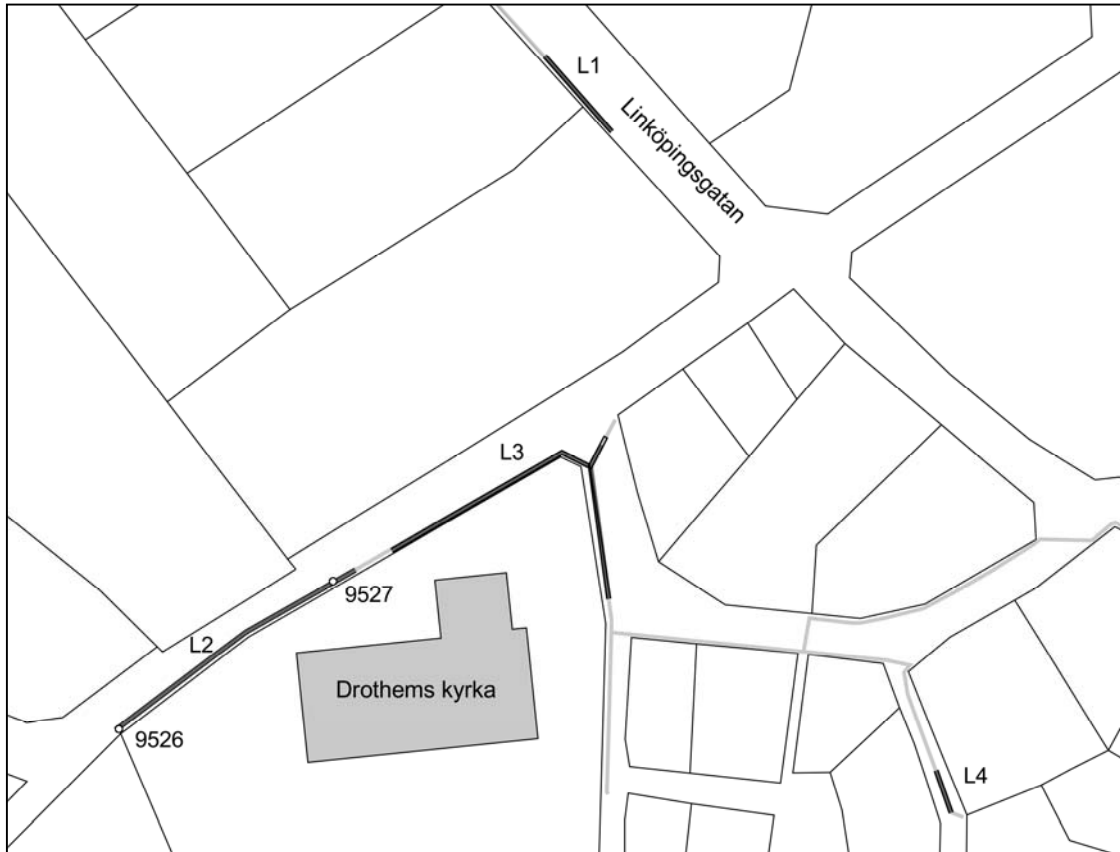
Inom stora delar av undersökningsområdet påträffades inga kulturlager annat än helt moderna lager. De områden där kulturlager finns kallas här L1-L4. Värt att notera är att schakten endast grävdes ner till ca 0,4m djup och inget av schakten gick så djupt att undergrunden påträffades. Det är därför troligt att det kvarligger fornlämning under de schakt som grävdes vid undersökningstillfället.

Karta över centrala Söderköping. De schakt som togs upp är markerade med tjocka svarta linjer.

Resultat

Här beskrivs de schakt inom arbetsområdets södra delar inom vilka lämningar av ålderdomlig karaktär påträffades.

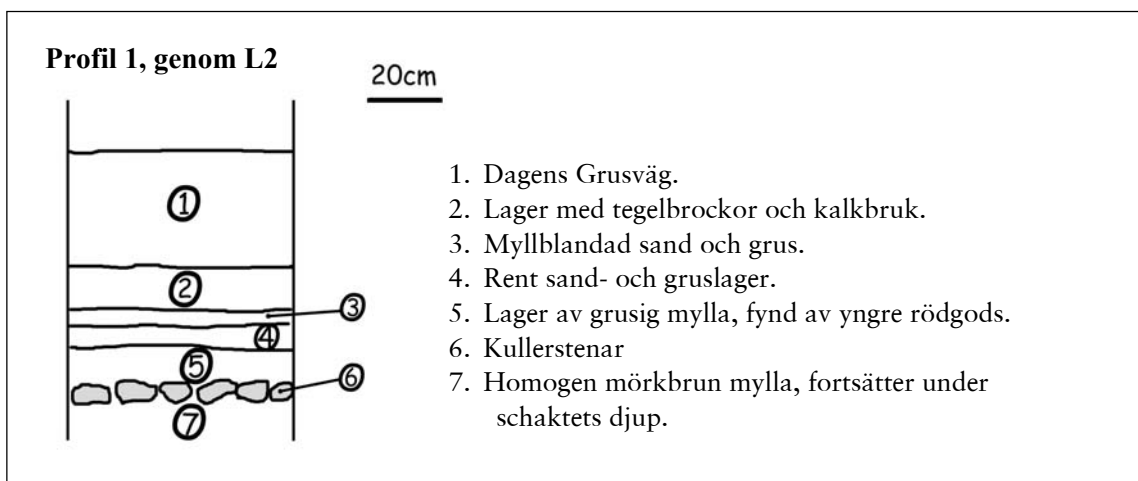
L1

Här påträffades ett tjockt lager bestående huvudsakligen av sandblandad mylla. I detta påträffades tegelbrockor, yngre rödgods och spikar. Dessa fynd daterar lagret till tidigmodern tid. Lagrets funktion är dock okänt.

Från detta lager tillvaratogs sju fragment av yngre rödgods. Det är tre fötter och två mynningsfragment till trefotsgritor, samt ett fragment av ett glaserat fat.

L2

Inom detta område påträffades kulturlager av äldre karaktär. I profil 1 syns flera tidigare nivåer av Drothems gatan. Lagren är något tvetydiga men kan tolkas som att gatan lagts om minst fem gånger, medräknat dagens väg.

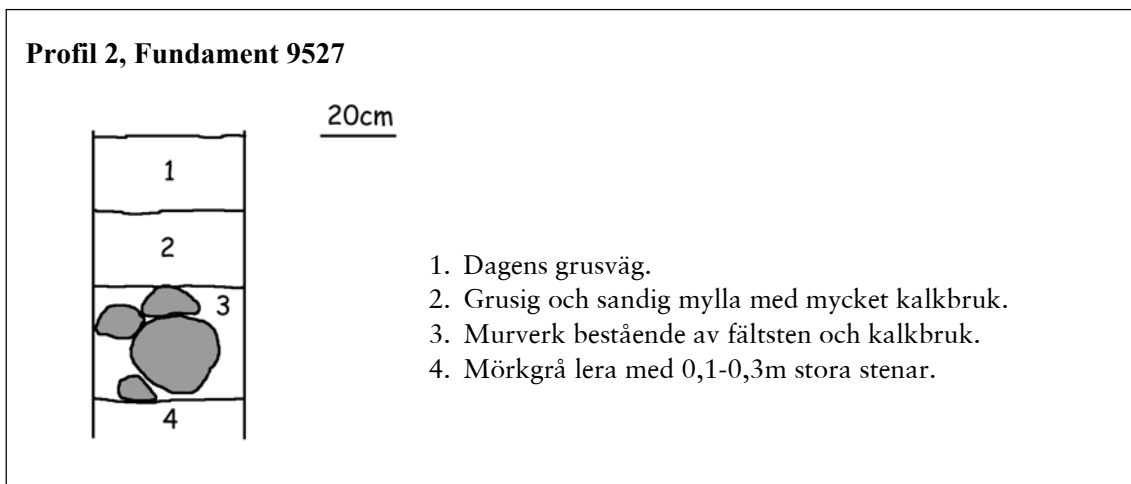

Fundament 9526

Här grävdes ett fundament för en ny gatljusstolpe. Hålet som togs upp var 0,8m stort och 0,9m djupt. För att kunna gräva hålet grävdes två halvmeterstora stenar bort. Dessa visade sig ingå i ett murverk av fältsten och kalkbruk. Detta påträffades på en halv meters djup och fortsatte neråt och åt söder i hålet. Konstruktionens funktion eller utbredning gick inte att klargöra.

Fundament 9527

Här grävdes ett fundament för en ny gatljusstolpe. Hålet var 0,8m stort och 0,8m djupt. Även här påträffades en murad konstruktion av fältsten och kalkbruk. Inte heller här gick det att tolka murverkets konstruktion eller utbredning, annat än att det fortsatte åt söder och väster.

L3

Inom detta område påträffades en nivå med kullersten ca 0,4m under dagens grusväg. Det bedömdes inte som nödvändigt att skada denna utan kabeln kunde till största delen istället läggas ovanpå kullerstenarna.

L4

Här påträffades ett tjockt lager med murbruk och tegel under dagens grusväg. Mycket av teglet var sönderbrutet och krossat. Detta lager kan vara en äldre vägläggning eller resultatet av en rasering. Teglet var inte av modern typ, ej heller påträffades några moderna fynd i lagret. Det ligger nära till hands att tolka materialet i lagret som rester av klostret som stått på platsen.

Referenser

Litteratur

Broberg, B. & Hasselmo, M. *Medeltidsstaden 5, Söderköping*. Riksantikvarieämbetet och Statens historiska museer Rapport. Göteborg 1978.

Fynd

Fnr

1. Fyra fötter till trefotsgrytor i yngre rödgods.
2. Två mynningsfragment av trefotsgrytor i yngre rödgods
3. Del av glaserat fat i yngre rödgods, möjligen sekundärt bränt.

Administrativa uppgifter

Riksantikvarieämbetets dnr: 422-2276-2004

Länsstyrelsens dnr: 431-9332-04.

Projektnummer: 1520597.

Undersökningstid: 16-25 augusti 2004.

Exploateringsyta: 407 löpmeter.

Undersökt yta: 407 löpmeter.

Läge: Ekonomiska kartan, blad 8G 6f, Drothem.

Koordinater för undersökningsytans mittpunkt: x6484406, y. 1529818

Fynd: Fnr 1–3, förvaras tills vidare på RAÄ UV Öst.

Intrasisnummer: O200467